

PÅ VÆRHARD TUR. Tre gjengangere som også var med på årets kartlegging er fra venstre Lars Dalen fra Ølensvåg, Carola Utz fra Tyskland og Even W. Hanssen fra Oslo. Sistnevnte er botaniker og leder av det såkalte rødlisteprojektet. Her er de på vei til værharde Veiski. Mats Nettelbladt kjørte dem opp til den øverste snøfonna i Sisodalen, og derfra hadde de en mils vandring til Veiskibua. FOTO: MATS NETTELBLADT

Sørfolds flora kartlagt

Sørfolds flora er nå blitt langt bedre kartlagt, og flere sjeldne planter er funnet. Det er resultatet etter at 32 botanikere har saumfart kommunen i sommer.

FRANK ØVREWALL
97 79 53 28

SØRFOLD. Blant annet gjelder det tysbast, en busk med røde blomster som dufter godt om sommeren, men som bærer giftige bær om

høsten. Den er nå funnet flere steder nært sin norske nordgrense, på nordsiden av Leirfjorden.

- Ettersom det er en østlig art, finnes den lenger nord i Sverige og Finland, forteller botaniker Mats Nettelbladt.

Stor kartlegging

Han har ledet årets kartlegging i Sørfold, som går inn under «Prosjekt Saltens Flora», et prosjekt i regi av Salten Naturlag. Hvert år siden 2002 har botanikere hatt en sommersamling og tatt for seg den kommunen i Salten som for tida er dårligst kartlagt.

I år var det 32 personer, halvparten fra distriktet og halvparten tilreisende. De fleste er det Nettel-

bladt kaller «glade amatører».

- Amatørmessig brukes nedlatende, men her er det snakk om amatører i ordets rette forstand. Amatør kommer av amore, altså den som elsker, sier Nettelbladt.

Han roser også de profesjonelle botanikerne som deltar.

- De er gull verdt. Blant dem som er med hvert år er Torstein Engelskjøn som leder botanisk avdeling ved Tromsø museum.

Værhardt

De 32 botanikerne var spredd over hele Sørfold i dagene fra torsdag 19. til søndag 22. juli. De var delt inn i ni grupper. To grupper ble kjørt opp til Sisovatnet og innkvarterte seg på Veiskibua. Her fikk de

et værhardt møte med fjellet.

- De gjorde en formidabel jobb i et kalkrikt område med mange sjeldne planter. Her fikk vi store funn blant annet av tinderublom og halvkulerublom, det siste en svalbardart som ble gjenfunnet svensk side i 1997.

Kantlyng, lapprose, og brannmyrklegg var også blant artene de seks personene fant. De kartla syv ruter på kartet, hver på fem ganger fem kilometer. De var helt oppe på den litt utilgjengelige Messingtoppen ved Blåmannsisen.

Database

I alt kartla botanikerne rundt 35 ruter slike ruter, mange av dem «nullruter», der det ikke var opplys-

ninger om floraen fra før. De var rundt omkring i hele kommunen, nord og sør, ved sjøen, i lavlandet og på fjellet.

- En av de siste sjeldne plantene vi fant var mystemaure, forteller Mats Nettelbladt.

Plantene ble samlet inn og presset til herbariet på Tromsø museum, for det er fremdeles den beste dokumentasjonen.

- Dessuten fungerer et herbarium som en genbank.

Prosjekt Saltens Flora er ennå ikke kommet halvveis i sitt arbeid med å kartlegge floraen fra Tysfjord i nord til Meløy i sør. I november velger de sted for neste års samling.

frank.ovrewall@saltenposten.no

Bergmynten kan være utsatt

Sørfold har flere forekomster av bergmynte. Botanikeren Mats Nettelbladt ber lokalbefolkningen om å ta vare på planten.

- Den kan nemlig være utsatt for folk som ikke plukker den med varsomhet. Da kan den lett utryd- des, sier han.

I Sørfold kjenner han til tre forekomster av bergmynte, alle i Nordfjord. Planten er også kjent som krydderurten oregano.

- Lokalbefolkningen har plukket den i uminnelige tider, og brukt den til krydder i blant annet kjøtt-

suppe. Men de har høstet den på en bærekraftig måte. De vet hvor mye de kan ta og hvordan den skal plukkes, sier Nettelbladt.

Det vil si at de klipper planten med saks i stedet for å røske den med seg, noe som lett kan ødelegge røttene

Nettelbladt kjenner ikke til uvet- tig høsting i Sørfold, men det har skjedd i Rana der bergmynte er

kjent under navnet kongsgress.

Sørfold er det nest nordligste stedet bergmynte vokser i hele verden. Aller nordligst er den kjent fra Ballangen.

frank.ovrewall@saltenposten.no

ADVARER. Botanikeren Mats Nettelbladt ber lokalbefolkningen i Sørfold passe på de sjeldne forekomstene av bergmynte, en krydderurt folk har høstet på en bærekraftig måte i mange år. FOTO: FRANK ØVREWALL